

k u l t u r a • • •

republika slovenija
ministrstvo za kulturo
maistrova ulica 10
1000 ljubljana
t: 01 369 5900
f: 01 369 5901
e: gp.mk@gov.si
www.kultura.gov.si

osnutek

Številka: 616-1/2008

Datum: 17. 2. 2010

**Zadeva: SESTANEK PROJEKTNE SKUPINE ZA SPREMEMBO UREDBE O
SAMOZAPOSLENIH, Z DNE 17. 2. 2010 – ZAPISNIK**

Prisotni: Medard Kržišnik (Artservis), Vesna Bukovec (Odprta zbornica), Irena Pivka (Asociacija), Denis Miklavčič (SUKI), Lucija Perko Vovk in Jernej Senekovič (oba Ministrstvo za finance), Barbara Videnšek, Ciril Baškovič, Peter Tomaž Dobrila in Mojca Jurič (vsi Ministrstvo za kulturo)

Opravičeno odsotni: mag. Marija Mojca Pungerčar (Artservis), Andraž Rangus (MDDSZ); (vabljeni sta bila tudi: Zoran Kotolenko – MDDSZ in Matej Zavrl – MK)

Mojca Jurič sporoči, da so se opravičili z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

Člani Projektne skupine niso imeli pripomb na zapisnik prejšnjega sestanka projektne skupine, ki je potekal 27. 1. 2010. Predsednica Odprte zbornice opozori, da je potrebno med dolgoročne cilje, ki so zapisani v zapisniku prejšnjega sestanka dodati še eno točko:

Pri izračunu višine cenusa je treba upoštevati (odšteti) prejemke iz državnega proračuna (nagrade, štipendije, dotacije za projekte) ter upoštevati vzdrževane družinske člane in odšteti vse prihodke, ki jih samozaposleni dobiva iz tega naslova, otroški dodatki, alimenti ipd.

Pregled pripomb, ki jih je ministrstvo prejelo na vladno gradivo – predlog nove uredbe o samozaposlenih – v postopku medresorskega usklajevanja s strani Službe vlade za zakonodajo, Ministrstva za javno upravo ter Ministrstva za finance. Deloma so bile pripombe upoštevane že pri delovnem gradivu, ki so ga člani predhodno prejeli.

Glede predloga za zvišanje dohodkovnega cenusa je bilo ugotovljeno, da nevladne organizacije nimajo enotnega stališča. Kot kratkoročno rešitev je predlog podprl tudi predstavnik SUKI.

Ministrstvo se bo do predloga opredelilo v okviru srednjeročnih rešitev, kratkoročno (za leto 2010) pa povišanja sredstev za samozaposlene ni mogoče upoštevati.

Služba vlade za zakonodajo je podala pripombo glede 1. člena, ki se nanaša na to, da uredba ne more določati pogojev, pod katerimi se posameznik vpiše v register samozaposlenih in pogojev za priznanje pravice do plačila prispevkov, saj jih določa Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo ter predlaga, da se člen oblikuje krajše tako, da bo odražal bistvo vsebine uredbe. Ustrezno je bil predlog upoštevan že v delovnem gradivu.

Manjša pripomba se je nanašala tudi na 2. alinejo 1. člena in sicer, da bi se morali sklicevati na zakon in ne na zakonodajo.

Služba vlade za zakonodajo je glede 3. odstavka 2. člena, ki določa, da samozaposleni ne more zaposlovati drugih delavcev, opozorila, da za tako določbo nimamo ustrezne zakonske pravne podlage. Namesto tega predlagamo, da se poudari, da gre za samostojno opravljanje kulturne dejavnosti z osebnim delom: »(3) Šteje se, da posameznik opravlja samostojno specializiran poklic, če z osebnim delom samostojno opravlja umetniško ali kakšno drugo kulturno dejavnost iz prve alineje prvega odstavka tega člena.«

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju določa obvezno zavarovanje oseb, ki kot svoj edini ali glavni poklic v Republiki Sloveniji z osebnim delom samostojno opravljajo umetniško ali kakšno drugo kulturno dejavnost in z njo ustvarjajo dohodek, ki dosega vsaj minimalno plačo.

Ob tem vprašanju se je razvila razprava o tem, kaj se zgodi v primeru, da minimalne plače ne dosežeš. Minimalna plača bi morala biti merilo; nedoseganje le-te bi moralo omogočiti samozaposlenim, da se prijavijo na zavod za zaposlovanje ter da ima pravico do nadomestila prihodka, ne da bi se zato morali odpovedati statusu. Samozaposleni imajo lahko svoja podjetja in zaposlujejo delavce pa kljub temu opravljajo svojo kulturno dejavnost sami ob možnosti, da kot pomoč zaposlijo tudi drugo osebo.

Poudarjeno je bilo, da minimalna plača ni merilo, ki bi vplivalo na status samozaposlenega v kulturi. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ga določa kot domnevo za določitev prispevkov.

Ponovno je bilo odprto vprašanje opredelitve statusa samozaposlenih kot delavcev ali kot delodajalcev. Po stari zakonodaji (pred letom 92) so obstajali samostojni kulturni delavci. V Sloveniji so samozaposleni tretirani kot delavci in delodajalci in je kot oboje vezan plačevati prispevke. Register samozaposlenih ne pomeni nič drugega kot to, da posameznik dobi dovoljenje, da na področju, na katerem ustvarja, lahko opravlja svoje delo. Vsakdo, ki meni da bo opravljal delo na področju kulture, naj pride in se vpiše v register.

Služba Vlade za zakonodajo je opozorila na 6. in 7. odstavek 2. člena, ki določata: »(1) Specializirani poklici iz prve alineje prvega odstavka tega člena so navedeni v prilogah I in II, ki sta sestavni del te uredbe. (2) Seznama specializiranih poklicev iz prejšnjega odstavka se ažurirata najmanj vsake tri leta.« Določeni bi namreč morali biti kriteriji, ki bi opredeljevali specializirane poklice. Opozarja tudi na to, da »ažuriramo« seznam, ki naj bi bil določen s predpisom. Slednje naj bo predmet strokovne presoje.

Pri določanju specializiranih poklicev se naslanjamo na 4. člen Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, ki opredeljuje kulturne dejavnosti. Definiranje specializiranih poklicev je možno urediti le z zakonom pri čemer bi lahko kot kriterij uporabili javni interes na področju kulture kot ga določa nacionalni program za kulturo.

Predlagana je bila naslednja dikcija: »(6) Specializirani poklici iz prve alineje prvega odstavka tega člena se določijo na predlog ministra, pristojnega za kulturo (v nadaljnjem besedilu: minister). Predlaga jih po posvetovanju s strokovnimi komisijami iz 20. člena ZUJIK-a in so določeni v prilogah I in II, ki sta sestavni del te uredbe. (7) Strokovne komisije v skladu s prejšnjim členom najmanj vsake tri leta ponovno pregledajo seznama specializiranih poklicev in ministru lahko predlagajo spremembo uredbe v tem delu.«

Pri kriterijih za določitev specializiranih poklicev je bilo opozorjeno tudi na poklice, ki niso umetniški, ampak so nekateri bolj tehnični in podporni.

Glede 3. odst. 10. člena: »Kdor prvič po končanem študiju zaprosi za vpis v razvid, pridobi pravico do prispevkov za socialno zavarovanje ne glede na pogoje iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena te uredbe, če je prejemnik univerzitetne študentske nagrade in od zaključka študija oziroma strokovnega izpita, če je le-ta predpisan s posebno zakonodajo, nista minili več kot dve leti.«, je bilo opozorjeno, da daje zakon pooblastilo, da uredba določi podrobnejše kriterije za ugotavljanje študijskih dosežkov, ki so podlaga za vpis v razvid samozaposlenih za tiste, ki se po končanem študiju vpisujejo prvič ter na to, da je smiselno, da je nagrada povezana s področjem umetnosti in kulture.

Predlagamo naslednjo spremembo: »Za študijske dosežke, ki obetajo pomembno delovanje na področju kulture, se štejejo dela in dosežki študentov v času študija, za katere so prejeli univerzitetno

študentsko nagrado ali študentsko nagrado drugega visokošolskega zavoda ali drugi pomembni dosežki v času študija na področju umetnosti in kulture, ki se presojuje na podlagi življenjepisa, bibliografije oziroma seznama del ali umetniških dosežkov v času študija.«

Ministrstvo za finance je podalo pripombo na 13. člen uredbe - ugotavljanje cenusa. Uredba daje upravičencu možnost odločitve, da se cenzus ugotavlja na podlagi dohodkov preteklega leta oziroma na podlagi povprečja dohodkov za pretekla tri leta. Opozorili so na 85. člen Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, ki določa, da se dohodkovni cenzus ugotavlja na podlagi odločbe o odmeri dohodnine na letni ravni.

Mojca Jurič pojasni, da uredba ohranja ugotavljanje cenusa na letni ravni kakor predvideva 85. člen ZUJIK-a in meni, da je predlagana ureditev v skladu s to določbo zakona. Dodatno pojasni, da gre za opcijo, o kateri se odločiš za celotno triletno obdobje pridobljene pravice do prispevkov in je znotraj tega triletnega obdobja ne moreš spreminjati (kar velja enako za tiste, ki se odločijo za dosedanja način, kot tudi za tiste, ki se odločijo za upoštevanje povprečja triletnih dohodkov).

Tudi za ministrstvo za kulturo bi bilo sicer bolj sprejemljivo, da bi bil sistem enoten – da bi se cenzus za vse enako preverjal na podlagi triletnega povprečja dohodkov. Je pa zaradi nepredvidljivih posledic novega načina za določeno (prehodno obdobje do naslednjih sprememb ZUJIK-a in Uredbe) na ta način poskusilo odpraviti možnost slabšega položaja upravičencev do prispevkov zaradi uvedbe novega načina.

Obnovi se razprava o tem, da se štipendije in nagrade ne upoštevajo v prihodke. Tisto kar se dobi na razpisu porabijo samozaposleni ravno za stroške, ustvarjalec dobi delovno štipendijo ravno zaradi tega, da bo lahko tisto leto ustvarjal. Pri teh dotacijah (bivalni atelje, dotacija za projekte) so stroški 100 %

G. Baškovič MK se je zavzel, da se nagrade dejansko čim prej izvzame pri izračunu cenusa. Ob tem je treba enako obravnavati tudi štipendije.

Ministrstvo za finance je mnenja, da bi se štipendije in nagrade morale všteti v cenzus, kajti to je dohodek in vpliva na povišanje premoženja.

V razpravi se odpre tudi vprašanje bolniškega staleža - 18. člen – moral bi biti srednjeročno rešen, da se upošteva od tretjega dne staleža dalje.

Glede upoštevanja stroškov: RTV (medijske hiše) izplačujejo samostojne novinarje tako, da jim navedejo bruto dohodek. V to so vključeni tudi potni stroški, da naredijo prispevek, dohodki novinarjev so bili tako veliki, ker so bili njihovi stroški upoštevani kot dohodek; ta dohodek pa ni odražal njihovega dejanskega dohodka. Vse organizacije izplačujejo potne stroške, dnevnice in stroške bivanja kot AH, ker je zaenkrat edino tako mogoče. Zavzemamo se za rešitev tega problema. Odprli smo tudi debato, zakaj vodenje knjig ni rešitev.

Ostale pripombe, ki sta jih na vladno gradivo posredovala Služba Vlade za zakonodajo in Ministrstvo za javno upravo so zgolj nomotehnične in redakcijske narave. Vsebinsko je treba upoštevati še napotila, ki se nanašajo na pridobivanje podatkov s strani organa po uradni dolžnosti.

Zapisala: Mateja Vrečar

